

бінарній формі. Серед відомих інтерактивних технологій організації роботи на практичному занятті найбільш популярною у курсантів виявилась група технологій групового навчання та технологій опрацювання дискусійних питань. Найефективнішими формами навчання стали: «робота в малих групах» і «Кейс-метод». Тому, маючи можливість поділити групу на малі підгрупи двом викладачам швидше та ефективніше проводити заняття.

Тому, сьогодні при криміналістичній підготовці фахівців безсумнівно має розвиватися вектор – «від теорії до практики», а наука має бути фундаментом його реалізації.

Список використаних джерел:

1. Про вищу освіту : Закон України від 1 лип. 2014 р. № 1556-VII // Офіц. вісн. України. 2014. № 63. Ст. 1728.
2. Стратегічний план розвитку Національної академії внутрішніх справ на 2018–2024 роки [Електронний ресурс] // Національна академія внутрішніх справ. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.naiu.kiev.ua/pro-akademiya/koncepciya-rozvitku-navs/koncepciya-rozvitku-navs-na-2013-2017.pdf>.
3. Інноваційні підходи у викладанні криміналістичних навчальних дисциплін [Електронний ресурс] // Національна академія внутрішніх справ. 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/3673/1/Самодін%20Артем%20Володимирович.pdf>.

Арешонков Віталій Володимирович,

провідний науковий співробітник наукової лабораторії з проблем протидії злочинності навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

РІЗНОВИДИ ТЕХНІКО-КРИМІНАЛІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ

У ході розкриття та розслідування злочинів слідчих, а також інші учасники кримінального провадження, які в тій чи іншій мірі володіють спеціальними знаннями проводять велику кількість досліджень з метою пізнання обстановки злочину, визначення властивостей об'єктів, які застосовувались як знаряддя чи засоби його вчинення, встановлення осіб, які до цього причетні тощо.

Більшість авторів підручників з криміналістики попри певні розбіжності у визначенні поняття «криміналістична техніка» зазначають, що технічні засоби, прийоми і методи призначені або застосовуються окрім збирання, обробки та використання також для дослідження криміналістичної інформації чи речових доказів у кримінальному судочинстві.

Проте в жодному з підручників зазначеної категорії у загальних положеннях криміналістичної техніки зовсім не розкривається, на відміну від техніко-криміналістичних засобів і методів, сутність таких досліджень, власне визначення поняття, їх ознаки та різновиди.

Щодо власне словосполучення «техніко-криміналістичні дослідження», то в більшості випадків у літературі з криміналістики воно вживається відносно досліджень документів і ним позначається галузь криміналістичної техніки з однойменною назвою, предметом якої є вивчення способів виготовлення і підроблення письмових документів. Однак ми вважаємо, що це зовсім вірно.

На нашу думку, власне техніко-криміналістичні дослідження у розслідуванні злочинів це вивчення об'єктів з метою отримання інформації або виявлення її джерел, яке здійснюється в ході розслідування кримінальних правопорушень з використанням спеціальних криміналістичних знань та техніко-криміналістичних засобів.

До істотних ознак, які до того ж можуть поділятися на загальні і окремі, даних досліджень – техніко-криміналістичних досліджень, як цілісної та комплексної категорії криміналістики, відносяться наступні:

їх сутність, як і будь-яких досліджень у криміналістиці, полягає у пізнанні (вивченні) певного об'єкта чи об'єктів дослідження з метою отримання інформації або її джерел;

для проведення дослідження використовуються спеціальні криміналістичні знання – знання в галузі криміналістичної техніки.

До таких знань відносяться, наприклад, властивості певних об'єктів, закономірності відображення слідів у навколишній обстановці, технологія вивчення даних слідів з метою отримання певної інформації про подію злочину та осіб, які їх вчинили тощо;

об'єктами дослідження є матеріальні об'єкти – об'єкти криміналістичної техніки.

Перелік таких об'єктів досить різноманітний і залежить від конкретного різновиду дослідження. Це можуть бути і вогнепальна зброя та патрони до неї, і документи із рукописним текстом, підписами і печатками, і фотокартки чи відеозаписи із підозрюваними особами тощо;

для проведення досліджень можуть застосовуватись спеціальні техніко-криміналістичні засоби – засоби криміналістичної техніки. Так як і у випадку з об'єктами такі засоби є досить різноманітними та залежать від конкретної галузі досліджень. Це можуть бути і порівняльні балістичні (трасологічні) мікроскопи, і пристрої для роботи з документами, і різноманітні інформаційно-пошукові та оперативно-пошукові комп'ютерні системи, робочі місця експертів-криміналістів тощо;

такі дослідження проводяться в процесі розслідування кримінальних правопорушень, у тому числі для їх розкриття та попередження.

Відповідно до вищезазначених ознак, на нашу думку, різновидами техніко-криміналістичних досліджень є:

пошук слідів злочину в ході слідчої дії (наприклад, огляду місця події, обшуку тощо). Характерною відмінністю даного виду техніко-

криміналістичного дослідження є те, що на відміну від наступних різновидів, вивчатись може не конкретний об'єкт чи слід, а обстановка у цілому та з метою виявлення слідів злочину або об'єктів зі слідами;

огляд конкретного об'єкту. Хоча віднесення даної дії до досліджень певною мірою може викликати певні дискусії, проте, на нашу думку, це також техніко-криміналістичне дослідження, оскільки в ході даної дії об'єкт вивчається та встановлюються його властивості (із зазначенням їх у протоколі слідчої дії), які в послідовному використовуються для проведення наступних видів досліджень;

попереднє дослідження в ході слідчої дії. На даний момент даний вид дослідження не передбачений нормативно-правовими документами, тому також його віднесення до техніко-криміналістичних досліджень є дискусійним. Проте ми вважаємо, що такі дослідження є досить корисними для розслідування і повинні проводитись на практиці. Сутність їх полягає в тому, що на основі встановлених в ході огляду властивостей об'єктів робляться висновки, які носять орієнтуючий характер, особливо для розшуку злочинців за «гарячими слідами»;

перевірка об'єкту за криміналістичними обліками – порівняння властивостей об'єкту з об'єктами з інших злочинів. На сьогодні такі обліки ведуться на місцевому, обласному і центральному рівнях і певна кількість із них є автоматизованими;

проведення криміналістичних експертиз, оскільки саме їх базис (методологічна основа) закладена у такому розділі криміналістики, як криміналістична техніка.

Атаманчук Володимир Миколайович,
завідувач кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз навчально-
наукового інституту № 2 Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних наук
Волошин Олексій Гнатович,
старший викладач кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз навчально-
наукового інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ

ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕВПІЗНАНИХ ТРУПІВ МЕТОДОМ ДНК-АНАЛІЗУ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ОСОБУ

Здійснення Російською Федерацією збройної агресії проти України породило нагальну потребу в своєчасному і точному ототожненні великої кількості жертв протистояння, зокрема й військовослужбовців. На теперішній період понад 13 тисяч загиблих, 30 тисяч поранених. Невпізнаних трупів військовослужбовців на сьогоднішній день близько 400 осіб.